

Међународна федерација рачуновођа (IFAC)

Списак јуноуравних чланова из којег се види да је само 5 чланова Коморе ревизора (Пољска, Казахстан, Чешка, Словачка и Мађарска) и да је индикативно да се ради о земљама у којима рачуноводствена професија није ни постојала до пре пар година ие је заиста нејпримерно да се ове земље узимају као пример најбоље рачуноводствене и ревизорске праксе и да на тај начин сами себе уназађујемо, будући да оваквих решења у најразвијенијим земљама (Велика Британија, Француска, Италија, Грчка, Шпанија, Канада, Аустралија, САД итд) нема а чија искуства и праксу треба да следи Србија. Будући да 97% професионалних организација рачуновођа имају професионална рачуноводствена звања, и да само они пописују рачуноводствене и ревизорске извештаје, заиста је чудно да Србија прихвати решења која у свету не постоје.

ARGENTINA

Federación Argentina de Consejos Profesionales de Ciencias Económicas

AUSTRALIA

CPA Australia
The Institute of Chartered Accountants in Australia
National Institute of Accountants in Australia

AUSTRIA

Institut Österreichischer Wirtschaftsprüfer
Kammer der Wirtschaftstreuhänder

BAHAMAS

The Bahamas Institute of Chartered Accountants

BAHRAIN

Bahrain Accountants Association (BAA)

BANGLADESH

The Institute of Cost and Management Accountants of Bangladesh
The Institute of Chartered Accountants of Bangladesh

BARBADOS

The Institute of Chartered Accountants of Barbados

BELGIUM

Institut des Experts-comptables et des Conseils fiscaux
Institut des Reviseurs d'Entreprises

BOLIVIA

Colegio de Auditores de Bolivia

BOTSWANA

Botswana Institute of Accountants

BRAZIL

Instituto dos Auditores Independentes do Brasil – IBRACON
Conselho Federal de Contabilidade (CFC)

BULGARIA

Institute of Certified Public Accountants of Bulgaria

CAMEROON

The Institute of Chartered Accountants of Cameroon

CANADA

CMA Canada
The Canadian Institute of Chartered Accountants
Certified General Accountants' Association of Canada

CHILE

Colegio de Contadores de Chile

CHINA

The Chinese Institute of Certified Public Accountants (CICPA)

CHINESE TAIWAN

Federation of CPA Associations of Chinese Taiwan

COLOMBIA

Instituto Nacional de Contadores Públicos de Colombia

COSTA RICA

Colegio de Contadores Públicos de Costa Rica

CROATIA

Croatian Association of Accountants and Financial Experts

CYPRUS

The Institute of Certified Public Accountants of Cyprus

CZECH REPUBLIC

Chamber of Auditors of the Czech Republic
Union of Accountants of the Czech Republic

DENMARK

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer
Foreningen Registrerede Revisorer FRR

DOMINICAN REPUBLIC

Instituto de Contadores Públicos Autorizados de la Republica Dominicana

EGYPT

The Egyptian Society of Accountants & Auditors

EL SALVADOR

Instituto Salvadoreño de Contadores Públicos (Suspended)

ESTONIA

Audiitorkogu (Estonian Auditing Board)

FEDERATION OF REPUBLICS OF SERBIA AND MONTENEGRO

Serbian Association of Accountants and Auditors

FIJI

Fiji Institute of Accountants

FINLAND

KHT-yhdistys-Föreningen CGR ry
HTM-tilintarkastajat ry

FRANCE

Compagnie Nationale des Commissaires aux Comptes
Conseil Supérieur de l'Ordre des Experts-Comptables

GEORGIA

Georgian Federation of Professional Accountants and Auditors

GERMANY

Institut der Wirtschaftsprüfer in Deutschland e.V.
Wirtschaftsprüferkammer

GHANA

The Institute of Chartered Accountants (Ghana)

GREECE

Institute of Certified Public Accountants of Greece (SOEL)

GUATEMALA

Instituto Guatemalteco de Contadores Públicos y Auditores

GUYANA

The Institute of Chartered Accountants of Guyana

HAITI

Ordre des Comptables Professionels Agrées d'Haiti

HONDURAS

Colegio de Peritos Mercantiles y Contadores Públicos

HONG KONG

Hong Kong Institute of Certified Public Accountants

HUNGARY

Chamber of Hungarian Auditors

ICELAND

Félag löggiltra Endursko_enda

INDIA

The Institute of Chartered Accountants of India
The Institute of Cost and Works Accountants of India

INDONESIA

Indonesian Institute of Accountants

IRAN

The Iranian Institute of Certified Accountants

IRAQ

Association of Public Accountants and Auditors (Iraq)

IRELAND

The Institute of Certified Public Accountants in Ireland
The Institute of Chartered Accountants in Ireland

ISRAEL

Institute of Certified Public Accountants in Israel

ITALY

Consiglio Nazionale dei Dottori Commercialisti
Consiglio Nazionale dei Ragionieri e Periti Commerciali

IVORY COAST

Ordre des Experts Comptables et Comptables Agrées de Côte d'Ivoire

JAMAICA

The Institute of Chartered Accountants of Jamaica

JAPAN

The Japanese Institute of Certified Public Accountants

JORDAN

Jordanian Association of Certified Public Accountants
Arab Society of Certified Accountants

KAZAKHSTAN

Chamber of Auditors of the Republic of Kazakhstan

KENYA

Institute of Certified Public Accountants of Kenya

KOREA

Korean Institute of Certified Public Accountants

KUWAIT

Kuwait Association of Accountants and Auditors

LEBANON

Middle East Society of Associated Accountants (Suspended)

Lebanese Association of Certified Public Accountants (LACPA)

LESOTHO

Lesotho Institute of Accountants

LIBERIA

The Liberian Institute of Certified Public Accountants

LIBYA

Libyan Certified and Public Accountants Union (Suspended)

LUXEMBOURG

Institut des Réviseurs d'Entreprises

MADAGASCAR

Ordre des Experts Comptables et Financiers de Madagascar

MALAWI

The Society of Accountants in Malawi

MALAYSIA

Malaysian Institute of Accountants

The Malaysian Institute of Certified Public Accountants

MALTA

The Malta Institute of Accountants

MEXICO

Instituto Mexicano de Contadores Públicos, A.C.

MOLDOVA (REPUBLIC OF)

Association of Professional Accountants and Auditors of the Republic of Moldova

MOROCCO

Ordre des Experts Comptables du Royaume du Maroc (Morocco) (Certified Public Accountants Association)

NAMIBIA

Institute of Chartered Accountants of Namibia

NETHERLANDS

Koninklijk Nederlands Instituut van Registeraccountants (Royal NIVRA)

NEW ZEALAND

New Zealand Institute of Chartered Accountants

NICARAGUA

Colegio de Contadores Públicos de Nicaragua (Suspended)

NIGERIA

The Institute of Chartered Accountants of Nigeria

NORWAY

Den norske Revisorforening (DnR)

PAKISTAN

Institute of Cost and Management Accountants of Pakistan

The Institute of Chartered Accountants of Pakistan

PANAMA

Colegio de Contadores Públicos Autorizados de Panamá

PARAGUAY

Colegio de Contadores de Paraguay

PERU

Junta de Decanos de Colegios de Contadores Públicos del Perú

PHILIPPINES

Philippine Institute of Certified Public Accountants

POLAND

National Board of Chartered Accountants Association in Poland

National Chamber of Statutory Auditors

PORTUGAL

Ordem dos Revisores Oficiais de Contas

ROMANIA

Corpul Expertilor Contabili si Contabililor Autorizati din Romania (CECCAR)/The Body of Expert and Licensed Accountants of Romania

RUSSIA

The Institute of Professional Accountants of Russia (IPAR)

SAUDI ARABIA

Saudi Organization for Certified Public Accountants

SIERRA LEONE

The Institute of Chartered Accountants of Sierra Leone, (ICASL)

SINGAPORE

Institute of Certified Public Accountants of Singapore

SLOVAKIA

Slovenska Komora Auditorov

SLOVENIA

The Slovenian Institute of Auditors

SOUTH AFRICA

The South African Institute of Chartered Accountants
Institute of Commercial and Financial Accountants of Southern Africa

SPAIN

Instituto de Censores Jurados de Cuentas de Espana

SRI LANKA

The Institute of Chartered Accountants of Sri Lanka

SWAZILAND

Swaziland Institute of Accountants

SWEDEN

Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR)
Svenska Revisorsamfundet SRS

SWITZERLAND

Treuhand-Kammer –Swiss Institute of Certified Accountants and Tax Consultants

SYRIA

Association of Syrian Certified Accountants (Suspended)

TANZANIA

National Board of Accountants and Auditors (NBAA) Tanzania

THAILAND

Federation of Accounting Professions

TRINIDAD AND TOBAGO

The Institute of Chartered Accountants of Trinidad & Tobago

TUNISIA

Ordre des Experts Comptables de Tunisie

TURKEY

Expert Accountants' Association of Turkey
Union of Chambers of Certified Public Accountants of Turkey (TÜRMOB)

UGANDA

Institute of Certified Public Accountants of Uganda

UNITED KINGDOM

The Chartered Institute of Management Accountants (CIMA)
The Institute of Chartered Accountants in England & Wales
Chartered Institute of Public Finance and Accountancy
The Association of Chartered Certified Accountants
The Institute of Chartered Accountants of Scotland

UNITED STATES

Institute of Management Accountants
American Institute of Certified Public Accountants
National Association of State Boards of Accountancy

URUGUAY

Colegio de Contadores, Economistas y Administradores del Uruguay

VENEZUELA

Federación de Colegios de Contadores Públicos de Venezuela

VIETNAM

Vietnam Accounting Association

ZAMBIA

Zambia Institute of Chartered Public Accountants

ZIMBABWE

The Institute of Chartered Accountants of Zimbabwe

ПОЗИВ ЗА ПРИСТУПАЊЕ ЧЛАНСТВУ

Савез рачуновођа и ревизора Србије, као признаћа професионална организација, јуноиравни члан Међународне федерације рачуновођа, јошјуно ојредељена развоју рачуноводсјва, на основама највиших међународних досјигнућа, у служби рачуноводсјвене професије у Србији, забринућа за јоложај професије, након доношења новог Закона о рачуноводсјву и ревизији, жели да окуји све рачуновође које имају одређена професионална звања, без обзира где су их сјекла и када.

У јом смислу, Савез јозива све оне који су одређена професионална звања сјекли ван Савеза, да у инјересу јединсјва рачуноводсјвене професије јрисјује Савезу ради заједничких инјереса и борбе за осјваривање економског и друшјвеног јоложаја рачуноводсјвене професије, који јој јо значају јријада. Ово се јосебно односи на оне који су јрофесионално звање сјекли код јшакозваних удружења рачуновођа, која и нису удружења, јер се никада нису залагала за инјересе професије, већ само за сојсјвене инјересе и инјересе својих менјора. Да је ово јшачно, види се и јо њиховом залагању код доношења новог Закона о рачуноводсјву и ревизији, где су сјшали на сјрану оних који желе јошјуну деградацију рачуноводсјвене професије, занемарујући вишјалне инјересе "свог члансјва". Овде се јосебно мисли на "Привредни савесјник" и његово удружење ЈУР или како се већ зове, с обзиром да су они били коаушјори Закона и сада највећи његови зашјшјшници и јромошери, у инјересу сојсјвеног јрофјшјерсјва, а на шјшеју професије, шјшо су јасно јоказали најисима у својим издањима.

*Имајући јредходно у виду, Савез жели да јрими у члансјво све оне који имају професионална звања и желе да се укључе у активносјш Савеза, као званичног јредсјавника за јревод, ажурирање, објављивање и имјлементјацију међународне јрофесионалне регулашјве и доношења јрофесионалних и ешјчких сјшандарда, нарочјшо у јроцес конјшинуиране едукације, ја их **позива** да досјаве Савезу фош кошју документја који јоседују, везано за јрофесионално звање као и јојуњену јрисјујшницу за члансјво, која се налази на наредној сјшрани, са свим јшраженим јодацима. Јрисјујајући Савезу, рачуновође јосјјају и чланови Међународне федерације рачуновођа, са свим јравима и обавезама и улазе у круг комјешенјшних јрофесионалних рачуновођа, како са националним, јшako и са међународним кредибилишјшом, у складу са IFAC–овим Ешјчким кодексом за јрофесионалне рачуновође, Међународним рачуноводсјвеним и ревизорским сјшандардима, јрофесионалном регулашјвом и Законом о рачуноводсјву и ревизији.*

ЗАЈЕДНО СМО ЈАЧИ И УСПЕШНИЈИ!

Полуњава Савез РР Србије

Образак ППЗ-1
(упис у члансшво)**САВЕЗ РАЧУНОВОЋА И РЕВИЗОРА СРБИЈЕ**

На основу параграфа 31.39 Рачуноводственог стандарда РСРС 31 – Професионално осјособљавање рачуновођа и Сшашуша Савеза рачуновођа и ревизора Србије, подносим

ЗАХТЕВ

за упис у члансшво и именик професионалних рачуновођа

1. РАЧУНОВОЋА

4. ОВЛАШЋЕНИ ЈАВНИ РАЧУНОВОЋА

2. САМОСТАЛНИ РАЧУНОВОЋА

3. ОВЛАШЋЕНИ РАЧУНОВОЋА

5. _____
назив професионалног звања

1. Име (име родитеља) и презиме	
2. Лични број (ЈМБГ)	
3. Место и општина рођења	
4. Место и адреса пребивалишша	
5. Школска спрема (навести ђун назив)	
6. Назив организације код које је сшечено професионално-сшручно звање	
7. Професионално звање (уписаши назив)	
Датум сшцања и број професионалног звања	_____
	дан месец година број професионалног звања
8. Последња осшварена коншинуирана едукација за..... годину	
9. Подаци о садашњем запослењу:	
– назив и адреса фирме	_____
– ђослови на којима подносилац захшва шренушно ради	_____
	назив радног места
10. Телефон посао _____ Факс посао _____ сшан сшан	
11. E-mail	
12. На коју адресу желише да Вам досшављамо пошшу или информације (заокружише бр 4. или бр. 9)	

Овим прихвашам права, обавезе и одговорности члана Савеза рачуновођа и ревизора Србије ушврђене Сшашушом Савеза и IFAC–овим Ешшчким кодексом за професионалне рачуновође. Својеручан пошшис

Београд, _____
_____ дана

Уз захшев, подносилац прилаже (ако ђоседује):

- фотокочију исправе о сшеченом професионално-сшручном звању;
- фотокочију важеће професионалне лиценце;
- пошврду о коншинуираној едукацији за примену међународних ешшчких, рачуноводствених и ревизорских стандарда;
- пошврду о измиреним чланским обавезама (код прешходне професионалне организације).

ПРЕДЛОГ ЗАКОН О РАЧУНОВОДСТВУ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Обавеза примене

Члан 1.

Овим законом се уређују услови и начин вођења пословних књига, састављање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја, услови и начин пружања рачуноводствених и ревизорских услуга, законска и професионална контрола и независни надзор.

Одредбе овог закона односе се на привредна друштва, задруге, банке и друге финансијске организације, инвестиционе фондове, друштва за осигурање, даваоце финансијског лизинга, добровољне пензијске фондове, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, берзе и брокерско–дилерска друштва и друга правна лица (у даљем тексту: правна лица) и на физичка лица која самостално обављају привредну делатност ради стицања добити, ако посебним законом није другачије одређено (у даљем тексту: предузетници).

Одредбе овог закона односе се и на правна лица и друге облике организовања које је домаће правно лице основало у иностранству, ако прописима тих држава није утврђена обавеза вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја.

Изузетно од става 3. овог члана, банке и друге финансијске организације и организације за осигурање дужне су да воде пословне књиге и за правна лица која су основале у иностранству.

Одредбе овог закона односе се и на организационе делове иностраних правних лица која у Републици Србији обављају привредну делатност, а седиште им је у иностранству.

Одредбе овог закона не односе се на кориснике буџетских средстава и организација обавезног социјалног осигурања, ако посебним прописима није другачије одређено.

2. Законска, професионална и интерна регулатива

Члан 2.

Правна лица и предузетници дужни су да вођење пословних књига, састављање, достављање, обелодањивање и ревизију финансијских извештаја врше у складу са законском, професионалном и интерном регулативом.

Законску регулативу чини овај закон и подзаконски акти донесени на основу њега.

Професионалну регулативу чини: *IFAC*–ов Етички кодекс за професионалне рачуновође; Међународни стандарди финансијског извештавања (*IAS/IFRS – International Financial Reporting Standards*); Међународни стандарди ревизије (*ISA – International Standards on Auditing*); Међународни стандард контроле квалитета (*ISQC – International Standards FOR Quality Control*); Национални рачуноводствени образовни стандард РОС 31 – *Професионално осјособљавање рачуновођа*, који регулише стицање професионалних звања; стандард за рачуноводствени софтвер (*JPC 33*); други рачуноводствени стандарди донесени у складу са стандардима Међународне федерације рачуновођа (*IFAC – International Federation of Accountants*).

Професионална организација, члан *IFAC*–а, а на основу овог закона, доноси националну професионалну регулативу, преводи, ажурира и објављује међународну професионалну регулативу и, у складу са Етичким кодексом за професионалне рачуновође, прати њену примену (у даљем тексту: професионална организација).

Интерну регулативу чине акта правних лица и предузетника којима се, у складу са законском и професионалном регулативом, уређује организација рачуноводства и рачуноводствене политике (рокови за достављање исправа, метод и рокови отписа нематеријалних улагања и основних средстава, метод обрачуна излаза залиха, распоред трошкова на производе – цена коштања и др).

3. Дефиниција израза

Члан 3.

Значења израза у смислу овог закона:

- *IFAC–ов Етички кодекс за професионалне рачуновође* је кодекс који примењују професионалне организације чланице *IFAC–а*;
- *МРС/МСФИ (IAS/IFRS)* су Међународни рачуноводствени стандарди / Међународни стандарди финансијског извештавања (*International Financial Reporting Standards – IAS/IFRS*) које је прогласио Одбор за Међународне рачуноводствене стандарде (*International Accounting Standards Board – IASB*);
- *МСА (ISA)* су Међународни стандарди ревизије (*International Standards on Auditing*) које је прогласила Међународна федерација рачуновођа (*International Federation of Accountants – IFAC*);
- ”Међународни стандард контроле квалитета” (*International Standards for Quality Control – ISQC*) је стандард који је утврдио *IFAC–ов* одбор за квалитет на основу кога се организује и спроводи професионална контрола квалитета;
- ”*РОС 31 – Професионално осјобљавање рачуновођа*” је национални рачуноводствени образовни стандард, усклађен са Међународним стандардима едукације *IES*, којим се уређују услови и начин стицања професионалних звања и коришћење професионалних исправа;
- ”*ЈРС 33 – Рачуноводствени софтвер*” је национални рачуноводствени стандард којим се дефинишу елементи и квалитет рачуноводственог софтвера;
- ”Професионални рачуновођа” је лице члан професионалне организације чланице *IFAC–а* носилац одговарајућег професионалног звања стеченог у складу са *РОС 31* – који се придржава Кодекса етике, било да обавља праксу од јавног значаја, или да ради у индустрији, трговини, јавном сектору или образовању;
- ”Именик професионалних рачуновођа” је књига у коју се уписују подаци и прати рад професионалних рачуновођа и води евиденција о континуираној едукацији, изреченим професионалним мерама и издајим професионалним исправама – лиценцама;
- ”Регистар” је књига коју води и ажурира професионална организација, где се уписују подаци предузећа и предузетника регистрованих за пружање рачуноводствених услуга од јавног значаја (рачуноводства, ревизије, пореског саветодавства, пројектовања рачуноводственог софтвера, консултантских услуга за менаџмент или обављања финансијског менаџмента) ако испуњавају услове утврђене овим законом и професионалном регулативом.
- ”Дозвола за рад” – Министарство финансија издаје и води посебан регистар дозвола за рад предузећима за ревизију.
- ”Професионална саморегулатива” је професионални регулативни поступак, којим рачуноводствена професија, на глобалном и националном нивоу, регулише и промовише професионалну регулативу у интересу јавности.

4. Рачуноводствена начела

Члан 4.

За припремање и презентацију финансијских извештаја примањују се рачуноводствена начела дата у Оквиру за припремање и презентацију финансијских извештаја и *МРС 1* – Презентација финансијских извештаја.

5. Разврставање правних лица

Члан 5.

Правна лица се у смислу овог закона разврставају на мала, средња и велика, у зависности од просечног броја запослених, редовних прихода и вредности имовине на дан састављања финансијских извештаја.

У средња правна лица разврставају се она правна лица која на дан састављања финансијских извештаја испуњавају најмање два од три следећа критеријума:

- просечан број запослених између 50 и 250,
- збирни пословни и финансијски приходи између 1.500.000 и 7.500.000 Еура и,
- вредност имовине између 1.000.000 и 6.000.000 Еура.

Правна лица која имају износе ниже од предвиђених код најмање два од наведена три критеријума разврставају се у мала правна лица, а правна лица која имају више износе код најмање два од наведена три критеријума сматрају се великим правним лицима.

Великим правним лицима, у смислу овог закона, сматрају се банке и друге финансијске организације и осигуравајућа друштва, без обзира на наведене критеријуме.

Третман малог правног лица, у смислу овог закона, имају предузетници, без обзира на наведене критеријуме.

Разврставање у складу са наведеним критеријумима врши само правно лице са стањем на дан састављања финансијских извештаја и исто користи за наредну пословну годину.

Новооснована правна лица разврставају се сразмерно броју месеци, на основу података из текућег финансијског извештаја и исто користе за текући и наредни пословни период.

Просечан број запослених израчунава се тако што се укупан број запослених крајем сваког месеца, укључујући и запослене у иностранству, подели са бројем месеци.

Вредности у еврима прерачунавају се у динарске вредности по средњем званичном курсу који објављује Народна банка Србије.

6. Језик и новчана јединица

Члан 6.

Пословне књиге се воде, а финансијски извештаји састављају и презентују на српском језику и у званичној националној валути.

Трансакције у другим валутама прерачунавају се у динарску вредност по званичном средњем курсу на дан настанка трансакције, а за неизмирене обавезе и потраживања – и на дан састављања финансијских извештаја.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА РАЧУНОВОДСТВА, РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ИСПРАВЕ, ПОСЛОВНЕ КЊИГЕ, КОНТНИ ОКВИР, АЖУРНОСТ, ЧУВАЊЕ И ПОВЕРАВАЊЕ ВОЂЕЊА ПОСЛОВНИХ КЊИГА

1. Организација рачуноводства

Члан 7.

Правна лица и предузетници интерном регулативом уређују организацију рачуноводственог система на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, спречавање и откривање погрешно евидентираних рачуноводствених исправа.

Правна лица и предузетници прописују интерне рачуноводствене контролне поступке, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање исправа о пословној промени, уређују кретање рачуноводствених исправа и утврђују рокове за њихово достављање на даљу обраду.

Правно лице и предузетник који врши обраду података на рачунару дужан је да користи рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена, сагласно рачуноводственом стандарду (ЈРС 33) који регулише рачуноводствени софтвер.

Унос података у пословне књиге организује се тако да омогући:

- контролу улазних података;
- контролу исправности унетих података;
- увид у промет и стање рачуна главне књиге;
- увид у хронологију обављеног уноса пословних промена и
- чување и коришћење података.

2. Рачуноводствене исправе и евидентирање пословних промена

Члан 8.

Књижења пословних промена на имовини, обавезама и капиталу, приходима и расходима врше се на основу рачуноводствених исправа, које могу бити у класином или електронском облику.

Класична рачуноводствена исправа је писани доказ о насталој пословној промени.

Рачуноводствена исправа у електронском облику је доказ о насталој пословној промени послат телекомуникационим путем у виду електронске поруке.

Рачуноводствена исправа треба да садржи све податке потребне за књижење у пословним књигама, тако да и неутрална особа, која није учествовала у пословној промени, може из исправе недвосмислено и без икакве сумње да сазна природу настале пословне промене.

Класична рачуноводствена исправа саставља се у потребном броју примерака, на месту и у време настанка пословне промене и мора да буде потписана од стране лица која су учествовала у тој пословној промени. Рачуноводствена исправа послата телекомуникационим путем, мора бити потписана дигиталним потписом и потврђена електронском поруком на основу уговора који је потписан између пословних партнера.

Фотокопија рачуноводствене исправе може служити као основ за књижење пословне промене, под условом да је на њој наведено место чувања оригиналне исправе, као и потпис одговорног лица.

Рачуноводственом исправом сматра се и исправа добијена телекомуникационим путем, укључујући и електронску размену података између рачунара у складу са JUS, UN/EDIFACT, XML

i XBRL стандардима, који регулишу размену електронских докумената.

Пошиљалац је одговоран да подаци на улазу у телекомуникациони систем буду засновани на рачуноводственим исправама, као и за чување оригиналне исправе.

Уколико пренос података (EDI – Electronic Data Interchange трансакције) врши посредник, исти је одговоран за неповредивост пренесених порука.

Члан 9.

Лица одговорна за састављање и контролу рачуноводствених исправа својим потписом, класичним или електронским, потврђују да је та исправа истинита и да верно приказује пословну промену.

Контролу рачуноводствених исправа не могу да врше лица која су задужена материјалним стварима (вредностима) на које се исправе односе.

Исправе састављене на рачунару могу уместо класичног потписа да имају електронски потпис особе која је такву исправу испоставила или дигитални потпис ауторизован посредством ПКИ кључа.

3. Пословне књиге

Члан 10.

Пословне књиге су једнообразне евиденције о стању и променама на имовини, обавезама и капиталу, приходима и расходима правних лица и предузетника.

Пословне књиге се воде по систему двојног и простог књиговодства.

Пословне књиге по систему двојног књиговодства воде сва правна лица и предузетници, ако посебним законом није другачије одређено

Члан 11.

Пословне књиге по систему двојног књиговодства су: дневник, главна књига и помоћне књиге.

Дневник је пословна књига у коју се уносе пословне промене и друге промене према хронологији настанка.

Главна књига је основна рачуноводствена евиденција, која се састоји од појединачних рачуна које правна лица отворе и воде на основу прописаног контног оквира, на којима се књиже промене настале на имовини, обавезама и капиталу, приходима и расходима.

Сваки унос података у пословне књиге мора да буде повезан са одговарајућом рачуноводственом исправом.

Помоћне књиге су аналитичке евиденције које се воде за: основна средства, материјал, робу, производе и другу имовину у облику ствари, зараде, купаце, повериоце, акције, готов новац, драгоцености и хартије од вредности у благајни и др.

Основна средства се воде преко Књиге основних средстава која представља регистар основних средстава правних лица и преко аналитичке евиденције по врстама, која садржи: основицу за амортизацију, стопу отписа и отписану вредност по основу амортизације и умањења вредности.

Аналитичка евиденција материјала, робе у промету на велико, производа и друге имовине у облику ствари води се по врсти, количини и вредности.

Књига благајне је пословна књига у коју се уносе пословне промене које настају на готовом новцу, страним валутама, хартијама од вредности и другим вредностима које се чувају у каси правног лица и предузетника. Књига благајне закључује се сваког дана у ком је било пословних промена и доставља се рачуноводству истог, а најкасније наредног дана.

Врсту, облик и садржину пословних књига и евиденција по систему простог књиговодства прописује орган надлежан за послове финансија.

Пословне књиге могу да се воде у слободним листовима, повезане или пренете на неки од електронских или магнетних медија, тако да по потреби могу да се одштапају или прикажу на екрану.

Члан 12.

Пословне књиге се воде за пословну годину која је једнака календарској.

Отварање пословних књига врши се на почетку пословне године на основу биланса стања претходне године.

Новооснована правна лица и предузетници отварају пословне књиге на основу пописа имовине и обавеза на дан уписа у регистар код надлежног органа.

Члан 13.

Пословне књиге се закључују на крају пословне године, настанком статусне промене, престанком пословања и у другим случајевима, а након књижења свих пословних промена и обрачуна.

Помоћне књиге које се користе више од једне године закључују се по престанку њиховог коришћења.

Пословне књиге се закључују најкасније до рока за предају финансијских извештаја.

4. Контни оквир и функционисање рачуна

Члан 14.

Правна лица и предузетници који пословне књиге воде по систему двојног књиговодства пословне промене књиже на троцифреним рачунима.

Троцифрени–синтетички рачуни представљају обавезни контни оквир.

Пословна промена књижи се на основу исправа о насталој промени, на рачуну који одговара природи те промене.

Контни оквир и садржину рачуна, на предлог Националног савета за рачуноводство, прописује:

- за предузећа, задруге, осигуравајућа друштва, берзе, берзанске посреднике и друга правна лица и предузетнике који пословне књиге воде по систему двојног књиговодства орган надлежан за послове финансија.
- за Народну банку, банке и друге финансијске организације Гувернер Народне банке.

Надлежни органи из става 4. овог члана, дужни су да контне оквире пропишу у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

5. Ажурност и чување рачуноводствених исправа и пословних књига

Члан 15.

Правна лица и предузетници су дужни да уредно и ажурно воде пословне књиге.

Лица која учествују у састављању и пријему рачуноводствених исправа по основу којих је настала пословна промена дужна су да потписану исправу и другу документацију у вези са насталом променом доставе рачуноводству одмах по изради, односно пријему, а најкасније у року од осам дана од дана када је пословна промена настала.

Лица која воде пословне књиге, након спроведене контроле примљених исправа, дужна су да исправе прокњиже у пословним књигама наредног дана, а најкасније у року од пет дана од дана пријема.

Члан 16.

Рачуноводствене исправе се чувају у писаној, електронској или магнетној форми или коришћењем других средстава архивирања.

Рачуноводствене исправе чувају се у следећим роковима:

1) трајно се чувају исплатне листе или аналитичке евиденције зарада ако осигуравају битне податке о запосленом,

2) пет година се чувају исправе на основу којих се уносе подаци у пословне књиге,

3) пет година се чувају исправе платног промета у овлашћеним финансијским институцијама платног промета,

4) две године се чувају продајни и контролни блокови, помоћни обрасци и слична документација.

Закључене, потписане и оверене пословне књиге и финансијски извештаји се чувају, и то:

- 1) финансијски извештаји 50 година;
- 2) дневник и главна књига 10 година;
- 3) помоћне књиге пет година.

Правна лица и предузетници су дужни да уредно чувају рачуноводствене исправе и пословне књиге и да одреде лице одговорно за њихово чување.

Рок чувања рачуноводствених исправа и пословних књига рачуна се од задњег дана пословне године на коју се односе.

Рачуноводствене исправе и пословне књиге се чувају у просторијама у којима се обавља делатност, односно код правних лица или предузетника регистрованих за вођење рачуноводства, ако им је поверено вођење пословних књига.

Уколико се пословне књиге воде посредством рачунара, упоредо са меморисаним подацима треба да се обезбеди и меморисање апликативног софтвера, како би подаци били доступни контроли.

При отварању поступка ликвидације или стечаја, рачуноводствене исправе и пословне књиге записнички се предају ликвидационом, односно стечајном управнику.

6. Попис имовине и обавеза

Члан 17.

На почетку пословања и на крају сваке пословне године, правна лица и предузетници врше попис имовине и обавеза, и стање утврђено пописом, пре израде финансијског извештаја, усклађују са стварним стањем утврђеним пописом.

Правна лица и предузетници врше попис и усклађивање имовине и обавеза пре израде финансијског извештаја и на дан настанка статусне промене, као и код отварања стечајног поступка и поступка ликвидације.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, правно лице својом интерном регулативом може да предвиди и дуже периоде за вршење пописа књига, филмова, фотоса, архивске грађе и сл., с тим што ти периоди не могу да буду дужи од пет година.

Пре пописа имовине и обавеза и пре састављања финансијских извештаја, врши се усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћним књигама.

Члан 18.

Поред годишњег (редовног) пописа, правна лица и предузетници пописују имовину и обавезе и приликом примопредаје дужности рачунопологача (ванредан попис).

Правно лице и предузетник својом интерном регулативом уређују организацију и технику пописа (одређивање комисија, начина и рокова пописа, начина усклађивања књиговодственог са стварним стањем и др.).

7. Усаглашавање потраживања и обавеза

Члан 19.

Правно лице и предузетник који пословне књиге води по систему двојног књиговодства у обавези је да изврши усаглашавање потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја.

Поверилац је дужан да достави свом дужнику, најкасније у року од 30 дана од дана под којим саставља финансијски извештај, попис ненаплаћених рачуна, а дужник је обавезан да у року од пет дана од дана пријема провери своју обавезу и о томе обавести повериоца.

Правно лице и предузетник дужни су да у евиденцији обавеза према повериоцима означе рок за плаћање и да те обавезе измирују према редоследу доспелости.

Правно лице је дужно да у Напоменама уз финансијске извештаје обелодани неусаглашена потраживања и обавезе.

8. Лица одговорна за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја

Члан 20.

Вођење пословних књига, састављање и презентацију финансијских извештаја правног лица и предузетника, обавља професионални рачуновођа који има одговарајуће професионалне исправе.

Стицање професионалног звања, издавање и коришћење професионалних исправа уређено је националним рачуноводственим образовним стандардом РС 31.

Правно лице и предузетник интерном регулативом одређује, у складу са овим законом и ИФАС–овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође, одговорно лице за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја.

Вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја правно лице може поверити, у складу са овим законом и привредном друштву или предузетнику регистрованој за рачуноводствене услуге ако испуњава услове прописане овим законом.

III. РАЧУНОВОДСТВЕНА ПРАВИЛА

Члан 21.

За признавање, вредновање и презентацију билансних позиција финансијских извештаја непосредно се примењују Међународни рачуноводствени стандарди / Међународни стандарди финансијског извештавања.

Ревизија финансијских извештаја, састављање и изражавање мишљења врши се уз непосредну примену Међународних стандарда ревизије.

Ако се према IAS/IFRS стекну услови да се протекла година сматра хиперинфлаторном, надлежни државни орган, до 15. јануара текуће године објављује индекс раста цена за усклађивање за ту годину.

Професионалну регулативу из ст. 1. и 2. овог члана, која је донета пре ступања на снагу овог закона, професионална организација је дужна да преведе и објави у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, а регулативу донету након ступања на снагу овог закона, најкасније 30 дана пре дана почетка примене те регулативе.

Професионалне рачуновође послове, из ст. 1. и 2. овог члана, обављају у складу са овим законом и ИФАС–овим Етичким кодексом.

IV. ПРОФЕСИОНАЛНО ТЕЛО

Члан 22.

Професионална организација члан Међународне федерације рачуновођа из члана 2. став 4. овог закона је овлашћено професионално регулаторно тело за реализацију професионалне рачуноводствене регулативе из члана 2. став 3.

Чланови професионалне организације су професионалне рачуновође који су регистровани у Именику професионалних рачуновођа и којима је издата професионална лиценца.

Професионална организација остварује своју функцију у складу са законом и актима професионалне саморегулативе.

Професионална организација подноси годишњи извештај, Влади Републике Србије, о реализацији овлашћења поверених овим законом најкасније четири месеца по завршетку календарске године.

V. ГОДИШЊИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

1. Финансијски извештаји

Члан 23.

Правна лица и предузетници редовно састављају и презентују годишње финансијске извештаје са стањем на дан 31.12. текуће године.

Правно лице и предузетник код кога настану статусне промене, саставља финансијске извештаје на дан утврђен одлуком о промени.

Пословне промене настале између дана састављања финансијских извештаја и дана уписа у судски регистар обухватају се у пословним књигама новог правног лица или предузетника.

Финансијски извештаји се састављају и у случају отварања односно закључења поступка ликвидације, односно стечаја правног лица.

Члан 24.

Финансијски извештаји у складу са IAS/IFRS укључују:

1. Биланс стања;
2. Биланс успеха;
3. Извештај о новчаним токовима;
4. Извештај о променама на капиталу;
5. Напомене уз финансијске извештаје.

Имовина, обавезе и капитал, приходи и расходи других облика организовања (радне јединице, представништва, агенције и сл.) који немају својство правног лица, а обављају делатност у иностранству, уносе се у финансијске извештаје домаћег правног лица које их је основало.

Члан 25.

Форму и садржину финансијских извештаја у складу са IAS/IFRS, на предлог Националног савета за рачуноводство, прописује:

- за предузећа, задруге, осигуравајућа друштва, берзе и берзанске посреднике, предузетнике и друга правна лица, орган надлежан за послове финансија;
- за Народну банку и банке и друге финансијске организације, Гувренер Народне банке.

Члан 26.

Орган управљања правног лица, односно предузетник, одговоран је за припрему и презентацију финансијских извештаја.

Финансијске извештаје потписује законски заступник правног лица, односно предузетник, и професиони рачуновођа одређен интер-

ном регулативом за њихово састављање, или дигиталним потписом, уколико се извештаји формирају у електронском облику по стандарду XBRL.

2. Консолидовани финансијски извештаји

Члан 27.

Правна лица која имају контролу (матично правно лице) над једним или више правних лица (зависно правно лице), обавезна су да састављају и подносе консолидоване финансијске извештаје.

Консолидовани финансијски извештаји су извештаји економске целине, коју чине матично и сва зависна правна лица.

Консолидовање се спроводи ради утврђивања финансијског положаја, успешности и промена финансијског положаја за све учеснике у консолидовању, као да су једна економска целина.

VI. ПРОФЕСИОНАЛНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ УСЛУГЕ

1. Вођење пословних књига

Члан 28.

Послове вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја правних лица и предузетника може да врши привредно друштво и предузетник који има регистровану делатност за пружање рачуноводствених услуга, а који се оснива у складу са законом којим се уређује правни положај привредних друштава, односно у складу са законом којим се уређује правни положај приватних предузетника и који испуњава и следеће услове:

1. да је уписано у регистар из члана 3. став 1. алиније 9. овог закона;
2. да запослена лица у привредном друштву и код предузетника одговорна за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, односно предузетник, испуњавају услове из члана 20. овог закона и имају професионалну лиценцу за вршење професионалне праксе;
3. да има одговарајући пословни простор за обављање делатности;
4. да има закључен уговор у писаној форми са корисником услуге.

Предузеће и предузетник регистрован за пружање рачуноводствених услуга обавезан је да води пословне књиге, саставља и презентује финансијске извештаје, сагласно одредбама овог закона.

2. Ревизија финансијских извештаја

Члан 29.

Ревизија финансијских извештаја обавезна је за велика правна лица, у смислу члана 5. овог закона, за правна лица која састављају консолидовани финансијски извештај, банке, осигуравајућа друштва, берзе и берзанске посреднике, као и за све емитенте који продају своје хартије од вредности, на организованом финансијском тржишту.

Емитенти хартија од вредности дужни су да прибаве и објаве извештај ревизије за годину која претходи години у којој врше емисију.

Члан 30.

Ревизија финансијских извештаја се обавља у складу са Међународним стандардима ревизије и IFAC–овим Кодексом етике за професионалне рачуновође.

Услуге ревизије финансијских извештаја могу да пружају овлашћене јавне рачуновође и овлашћене рачуновође запослене у предузећима за ревизију.

Предузећа за ревизију оснивају се у складу са законом којим се уређује правни положај привредних друштава, ако овим законом није друкчије одређено. Поред уписа у регистар код надлежног органа, предузеће се уписује и у Регистар предузећа за ревизију из члана 3. став 1. алинеја 9. овог закона, а уз захтев прилаже:

1. Методолошки акт за обављање ревизије који је усклађен са Међународним стандардима ревизије и Међународним стандардом контроле квалитета;

2. имена овлашћених јавних рачуновођа и овлашћених рачуновођа који ће радити у предузећу за ревизију, а који су уписани у Именик професионалних рачуновођа (члан 3. став 1. алинеја 8.);

3. доказ да оснивачи и професионалне рачуновође из тачке 2. не обављају јавне функције.

Оснивач предузећа за ревизију по испуњавању услова из става 4. овог члана подноси републичком органу надлежном за послове финансија захтев за издавање дозволе за рад у складу са чланом 3. став 1. алинеја 10.

Уз захтев предузеће доставља доказ о упису у регистар, предузећа за ревизију, из члана 3. став 1. алинеја 9.

Републички орган надлежан за послове финансија дужан је да одлучи о захтеву за издавање дозволе за рад у року од 15 дана од дана његовог подношења.

Републички орган надлежан за послове финансија доноси решење о одузимању дозволе

за рад предузећу за ревизију уколико не обавља послове по одредбама овог закона, или буде брисано из регистра код професионалне организације.

3. Лица одговорна за извештаје о ревизији

Члан 31.

Овлашћени јавни рачуновођа је независно професионално лице које одговара за правилност обављања ревизије, састављање извештаја о ревизији и изражавање ревизорског мишљења.

Стицање професионалног звања овлашћени јавни рачуновођа и издавање професионалних исправа уређено је националним рачуноводствено–образовним стандардом РС 31.

По престанку бављења ревизијом професионална лиценца овлашћеног јавног рачуновође се сматра неважећом.

4. Правила ревизије

Члан 32.

Надлежни орган правног лица одлучује о избору предузећа за ревизију, у складу са законом.

Услуге ревизије се пружају на основу закљученог уговора у писаној форми.

Предузеће за ревизију обавезно је да се осигура од одговорности за штету коју може да проузрокује изражавањем неадекватног ревизорског мишљења због непоштовања законске и професионалне регулативе.

VII. ДОСТАВЉАЊЕ И ОБЕЛОДАЊИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

Члан 33.

Финансијске извештаје, у једном примерку, правна лица и предузетници дужни су да, најкасније до краја фебруара текуће године за претходну годину, доставе Агенцији за привредне регистре, која врши обраду и контролу свих извештаја и објављује основне податке о финансијском стању и резултатима пословања правних лица и предузетника.

Уз финансијске извештаје прилаже се доказ да су састављени од стране професионалног рачуновође, одговорног за њихово састављање.

Члан 34.

Правна лица и предузетници који финансијске извештаје састављају у складу са чланом 23. ст. 2. и 4. овог закона, исте достављају у року од 60 дана од дана на који се састављају.

Правна лица која врше консолидовање финансијских извештаја и која имају пословне јединице у иностранству, дужна су да усвојене финансијске извештаје доставе органу из члана 33. став 1. овог закона, најкасније до 31. марта текуће године.

Члан 35.

Правна лица и предузетници дужни су да, на захтев органа овлашћеног чланом 37. овог закона, омогуће увид у пословне књиге као и у усвојене и оверене финансијске извештаје са извештајем о ревизији (уколико постоји обавеза вршења ревизије) на прописаним обрасцима или на обрасцима који се формирају путем електронских порука, по стандарду XBRL, потписаних дигиталним потписом, са циљем остваривања њихових контролних функција.

Члан 36.

Обвезници ревизије из члана 29. став 1. овог закона обавезни су да Биланс стања и Биланс успеха за претходну годину, заједно са мишљењем ревизора (скраћени извештај), обелодане најкасније до 30. септембра текуће године у билтену професионалне организације, другом гласилу, или на независној веб страници свог интернет сајта, по правилу у XBRL формату сходно техничким препорукама IFAC–а везано за објављивање таквих извештаја.

VIII. КОНТРОЛА И НАДЗОР

1. Контрола

Члан 37.

Контролу примене овог закона и подзаконских прописа којима се уређује рачуноводство врши министарство надлежно за послове финансија, односно орган кога Министарство власти.

Начин и услове вршења контроле из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове финансија.

Контролу квалитета рада професионалних рачуновођа по овом Закону и IFAC–овом Етичком кодексу за професионалне рачуновође, Међународном стандарду контроле квалитета и другој професионалној регулативи, врши професионална организација, из члана 22. овог закона.

Одговорност за квалитет обављених услуга рачуноводства и ревизије имају и предузећа за рачуноводство и ревизију у складу са IFAC–овим Етичким кодексом за професионалне рачуновође.

Контролу и надзор у складу са овим чланом врше лица – професионалне рачуновође,

која имају важеће професионалне исправе овлашћеног јавног рачуновође или овлашћеног рачуновође, запослено код органа из става 1. овог члана, односно организације из става 3. овог члана.

2. Надзор

*Независно надзорно тело
– Савет за рачуноводство*

Члан 38.

Ради праћења примене овог закона, орган надлежан за послове финансија формира независно надзорно тело – Савет за рачуноводство (у даљем тексту: Савет).

Савет се састоји од 15 чланова, које делегирају:

1. Министарство надлежно за послове финансија 1 члан
 2. Пореска управа 1 члан
 3. Орган из члана 33. став 1. овог закона 1 члан
 4. Народна банка Србије 1 члан
 5. Агенција за привредне регистре 1 члан
 6. Комисија за хартије од вредности 1 члан
 7. Професионална организација (из члана 22. овог закона) 1 члан
 8. Предузећа и предузетници за услуге рачуноводства 1 члан
 9. Предузећа за услуге ревизије 1 члан
 10. Предузећа и предузетници – произвођачи рачуноводствених софтвера 1 члан
 11. Економски факултети 1 члан
 12. Привредна комора Србије 1 члан
 13. Независни рачуноводствени експерти, које предлаже Савет 3 члан
- Савет бира председника на предлог Министра за финансије.

Мандат чланова Националног савета за рачуноводство траје четири године.

Финансијска средства за спровођење плана и програма рада Савета обезбеђује министарство надлежно за послове финансија.

Права и обавезе Савета су да:

1. сарађује са надлежним министарством и другим државним органима ради доношења предлога што квалитетнијих законских и подзаконских аката из области рачуноводства;

2. прати рад на доношењу и примени закона и подзаконских аката и предлаже надлежним органима одговарајућа решења;

3. иницира измене и допуне прописа о рачуноводству и финансијском извештавању;

4. сарађује са професионалном организацијом и предлаже приоритетне активности за доношење и примену законске и професионалне регулативе;

5. предлаже Контни оквир и садржину рачуна из члана 14. став 4. овог закона, као и форму и садржину финансијских извештаја из члана 25. овог закона;

6. прати рачуноводствену и професионалну регулативу на глобалном нивоу и предлаже потребну хармонизацију;

7. врши независан надзор над радом професије (члан 22) и радом предузећа и предузетника у јавној пракси (чл. од 28 до 32);

8. одлучује по жалбама на решење о одбијању уписа у регистар, односно брисању из регистра предузећа и предузетника у јавној пракси;

9. на предлог професионалне организације даје сагласност на минималне цене рачуноводствених услуга и услуга ревизије;

10. прописује мерила за утврђивање износа осигурања предузећима за ревизију, и за друге послове, по захтеву министарства надлежног за послове финансија;

11. врши независни надзор над применом члана 37. овог закона и даје предлог за одузимање дозволе за рад предузећима за ревизију, односно брисање из Регистра предузећа и предузетника за рачуноводство и ревизију;

12. даје сагласност на специфичне националне стандарде.

IX КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39.

Новчаном казном од _____ до _____ динара казниће се за привредни преступ правно лице:

1) ако одредбе овог закона не примењује на правна лица и друге облике организовања који су основани у иностранству (члан 1 став 3);

2) ако интерном регулативом не уреди организацију рачуноводственог система на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, спречавање и откривање погрешно евидентираних рачуноводствених исправа (члан 7 став 1);

3) ако не пропише интерне рачуноводствене контролне поступке, не одреди лица одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављања исправе о пословној промени, не уреди кретање рачуноводствених исправа и не утврди рокове за њихово достављање на даљу обраду (члан 7 став 2);

4) ако евидентирање пословних промена не врши на основу одговарајуће рачуноводствене исправе (члан 8);

5) ако пословне књиге не води по систему двојног књиговодства и на начин предвиђен овим законом (чл. 10, 11, 12 и 13);

6) ако пословне књиге не води уредно и ажурно и ако не обезбеди да лица која учествују у састављању и пријему рачуноводствених исправа, као и лица која воде пословне књиге, то врше у законом предвиђеним роковима (члан 15);

7) ако финансијске извештаје не чува у законом прописаном року (члан 16);

8) ако пре пописа имовине и обавеза и пре састављања финансијских извештаја не изврши усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћним књигама (члан 17 став 4);

9) ако не изврши попис имовине и обавеза у смислу овог закона (чл. 17 и 18);

10) ако не изврши усаглашавање потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја (члан 19 став 1)

11) ако поверилац дужнику не достави попис ненаплаћених рачуна, односно ако дужник не провери своју обавезу и о томе обавести повериоца (члан 19 став 2);

12) ако не измирује обавезе према повериоцима према редоследу доспелости (члан 19 став 3);

13) ако вођење пословних књига, састављање и презентацију финансијских извештаја повери лицу, правном лицу или предузетнику који не испуњава услове предвиђене овим законом (чл. 20 и 28);

14) ако за процењивање позиција финансијских извештаја не примењује Међународне рачуноводствене стандарде (члан 21);

15) ако не састави финансијске извештаје на законом прописан начин и у законом предвиђеним случајевима и роковима (чл. 23 и 24);

16) ако не састави консолидовани годишњи рачун (члан 27);

17) ако врши рачуноводствене послове, а не испуњава услове за обављање тих послова, утврђене овим законом (члан 28);

18) ако не изврши ревизију финансијских извештаја у складу са законом (члан 29);

19) ако, као предузеће које се бави ревизијом, не испуњава законом прописане услове за обављање те делатности (члан 30);

20) ако се, као предузеће које се бави ревизијом, не осигура од одговорности за штету коју може да проузрокује израженим мишљењем ревизора или ако обавља ревизију код правних лица код којих постоји сукоб интереса (члан 32 став 2);

21) ако не достави финансијске извештаје у законом предвиђеним роковима (чл. 33, 34, 36);

За радње из става 1 овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном од _____ до _____ динара.

Члан 40.

Новчаном казном од _____ до _____ динара казниће се за прекршај правно лице:

1) ако се не разврста у мала, средња или велика правна лица у складу са прописаним критеријумима (члан 5);

2) ако не користи рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена, сагласно националном рачуноводственом стандарду који регулише рачуноводствени софтвер (члан 7 став 3);

3) ако не одреди лица одговорна за састављање и контролу рачуноводствених исправа (члан 9);

4) ако не закључи пословне књиге у законом прописаним роковима (члан 13);

5) ако не чува рачуноводствене исправе и пословне књиге на начин и према роковима утврђеним овим законом (члан 16).

За радње из става 1 овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном од _____ до _____ динара.

Члан 41.

Новчаном казном од _____ до _____ казниће се за прекршај предузетник:

1) ако интерном регулативом не уреди организацију рачуноводственог система на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, спречавање и откривање погрешно евидентираних рачуноводствених исправа (члан 7 став 1);

2) ако не пропише интерне рачуноводствене контролне поступке, не одреди лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање исправе о пословној промени, не уреди кретање рачуноводствених исправа и не утврди рокове за њихово достављање на даљу обраду (члан 7 став 2);

3) ако евидентирање пословних промена не врши на основу одговарајуће рачуноводствене исправе (члан 8);

4) ако пословне књиге не води по систему простог или двојног књиговодства на начин предвиђен овим законом (чл. 10, 11, 12 и 13);

5) ако пословне књиге не води уредно и ажурно и ако не обезбеди да лица која учествују у састављању и пријему рачуноводствених исправа и лица која воде пословне књиге то врше у предвиђеним законским роковима (члан 15);

6) ако финансијске извештаје не чува у законом прописаном року (члан 16);

7) ако пре пописа имовине и обавеза и пре састављања финансијских извештаја не изврши

усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћним књигама (члан 17 став 4);

8) ако не изврши попис имовине и обавеза у смислу овог закона (чл. 17 и 18);

9) ако не изврши усаглашавање потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја (члан 19 став 1);

10) ако вођење пословних књига, састављање и презентацију финансијских извештаја повери лицу, правном лицу или предузетнику који не испуњава услове предвиђене овим законом (чл. 20 и 28);

11) ако за процењивање позиција финансијских извештаја не примењује Међународне рачуноводствене стандарде (члан 21);

12) ако не састави финансијске извештаје на законом прописани начин и у законом предвиђеним случајевима и роковима (чл. 23 и 24);

13) ако врши рачуноводствене послове, а не испуњава услове за обављање тих послова утврђене овим законом (члан 28);

14) ако у законом предвиђеним роковима не достави финансијске извештаје (чл. 33, 34 и 36).

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 42.

Лица која су до дана ступања на снагу овог закона стекла професионална звања по РОС 31, рачуновође, самосталног рачуновође или овлашћеног рачуновође, полагањем по основу члана 66 или признавањем на основу члана 72 Закона о рачуноводству ("Службени лист СРЈ", бр. 46/96 и 71/99), у складу са РОС 31, уписаће се у одговарајући именик професионалних рачуновођа.

Предузећа и предузетници регистровани за обављање послова рачуноводства дужни су да ускладе своје пословање са одредбама члана 28. став 1. тач. 1. и 2. овог закона у року од 3 месеца, а са одредбом члана 28. став 1. тачка 3. у року од 2 године од дана ступања на снагу овог закона.

Предузећа пружање услуга ревизије дужна су да своје пословање ускладе са одредбама члана 30 овог закона, у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 43.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о рачуноводству и ревизији ("Службени гласник РС", бр. ___/02).

Овај закон ступа на снагу 60 дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Образложење

Овај предлог Закона о рачуноводству сачињен је сагласно општеприхваћеним међународним правилима, уз пуно уважавање наших специфичности, а омогућава транспарентно финансијско извештавање, што је у условима опште стандардизације приоритетан задатак државе али и професионалних организација, чланица Међународне федерације рачуновођа и других међународних регулаторних тела.

У Предлог закона о рачуноводству укључене су и услуге ревизије финансијских извештаја, с обзиром да су услуге ревизије само један од сегмената рачуноводства.

Кроз образложење су коришћене и упутне примедбе на постојећа решења из Закона о рачуноводству и ревизији.

Предлог закона садржи основне, посебне и прелазне одредбе, груписане у одређене целине, према природи и материји која се тим одредбама регулише.

У оквиру одељка *1 Основне одредбе*, чл. 1, 2 и 3 Предлога, утврђене су три полазне основе, а то су:

- обвезници вођења пословних књига, састављања, достављања и обелодањивања финансијских извештаја извештаја, услови и начин пружања рачуноводствених и ревизорских услуга, законска и професионална контрола и независни надзор;
- регулатива на којој треба да буде засновано вођење пословних књига, састављање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја и извештаја ревизије ; и
- дефинисање најзначајних израза у Закону, односно њиховог значења у смислу овог предлога Закона.

1. Члан 1. Обвезницима се сматрају предузећа, задруге, банке и друге финансијске организације, осигуравајућа друштва, берзе, берзански посредници и друга правна лица, осим буџета, као и физичка лица која самостално обављају привредну делатност ради стицања добити, односно предузетници. Одредбе овог предлога Закона односе се и на организационе делове иностраних правних лица која у Републици Србији обављају привредну делатност, а седиште им је у иностранству, као и на правна лица и друге облике организовања које је домаће правно лице основало у иностранству, ако прописима држава у којима су та правна лица основана није утврђена обавеза вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја. Банке и друге финансијске организације и организације

за осигурање дужне су да воде пословне књиге и за правна лица која су основале у иностранству. Одредбе Закона не односе се на кориснике буџетских средстава и организација обавезног социјалног осигурања, осим ако је посебним прописом предвиђено да се примењује овај закон.

На овај начин обухваћен је широк спектар субјеката који су обвезници овог закона, укључујући и предузетнике. Циљ оваквог предлога је да сви субјекти пословања пословне књиге воде на једнообразан начин, по систему двојног књиговодства, а који омогућава бољи увид у финансијско пословање. Изузетно, а имајући у виду мали обим пословања, предузетници паушалци пословне књиге могу да воде по систему простог књиговодства.

2. Члан 2. Према овом решењу, правна лица и предузетници су дужни да вођење пословних књига, састављање, достављање, обелодањивање и ревизију финансијских извештаја врше у складу са законском, професионалном и интерном регулативом. Законску регулативу чине Закон и подзаконски акти донесени на основу њега. Професионалну регулативу чине: IFAC–ов Етички кодекс за професионалне рачуновође; Међународни стандарди финансијског извештавања; Међународни стандарди ревизије; Међународни стандард контроле квалитета; други национални стандарди који регулишу услове за оспособљавање рачуновођа и стицање професионалних звања (РОС 31); стандард за рачуноводствени софтвер (ЈРС 33); рачуноводствени стандарди донесени у складу са стандардима Међународне федерације рачуновођа (IFAC). Сва ова акта, дакле и акта која доноси национална професионална организација, и акта која доноси међународна проифесионална организација морају да буду доступна свим правним лицима и предузетницима, па је стога неопходно да се Законом о рачуноводству за то овласти конкретна професионална организација. Та организација мора да буде члан Међународне федерације рачуновођа тесно сарађује са њом, и има право али и обавезу да преводи и објашњава IAS/IFRS, ISA и осталу међународну професионалну регулативу. То задужење односи се на превођење на српски језик, објављивање и давање потребних упутстава за примену међународне професионалне регулативе. Рад на превођењу, објављивању и давању упутстава за њихову примену је стални посао који се може поверити само за то регистрованој и оспособљеној професионалној организацији из ове области. Осим тога, сагласно чл. 122. и 124. Устава РС, Законом се овлашћења која представљају

вршење одређене јавне функције могу и морају дати тачно одређеној за то регистрованој организацији, а у овом случају то треба да буде професионална организација која је чланица IFAC–а и која има право и обавезу да објављује Кодекс, IAS/IFRS и ISA и да даје упутства за њихову примену. Савез рачуновођа и ревизора Србије већ 50 година ради на овим пословима и као члан IFAC–а има преведен IFAC–ов Етички кодекс за професионалне рачуновође, IAS/IFRS и ISA, стандард контроле квалитета, стандарде за јавни сектор и обрађена упутства за њихову примену, као и националне стандарде РОС 31 и ЈРС 33.

У том смислу, **члан 22** Предлога, предвиђа и увођење *професионалног тела*, по угледу на највећи број земаља, а чији је задатак да врши: професионално усавршавање рачуновођа и утврђује, путем испита, професионалну способност кандидата за стицање професионалних звања у рачуноводству и издаје одговарајућу професионалну исправу; нострификацију професионалних исправа; континуирано едуковање према захтевима и потребама професије; праћење и контролу квалитета рада професионалних рачуновођа, на основу чега, у складу са Етичким кодексом за професионалне рачуновође, продужава или одузима професионално овлашћење – лиценцу и о томе води евиденцију, а све у складу са актима и регистрованом делатношћу и IFAC–овим Етичким кодексом.

Осим свега наведеног, код надлежног органа управе код кога се води регистар друштвених организација, Савез је регистрован као организација која обавља следеће послове и задатке: "подстицање, координација и усмеравање активности рачуноводствених и финансијских радника и њихових организација ка унапређењу рачуноводственог и финансијског система", а има и регистровану делатност код Трговинског суда: 80420 – Образовање одраслих и остало образовање на другом месту непоменуто – стицање професионалних звања рачуновођа, самостални рачуновођа, овлашћени рачуновођа и овлашћени јавни рачуновођа–овлашћени ревизор, доношење професионалних стандарда, саветовање и семинари. Из свега изнетог јасно произлази да је Савез компетентна организација за обављање ових веома важних професионалних, али и јавних послова, што је чинио скоро пола века односно управо професионална организација чланица IFAC–а која се предлаже чл. 2. и 22. Закона.

Одредбом става 5. члана 2. дефинисано је шта се подразумева под интерном регулативом. Интерну регулативу, у смислу овог предлога Закона, чине акта правних лица и предузетника којима се, у складу са Законом и подзаконским

актима, МРС/МСФИ (IAS/IFRS) и националним стандардима, уређују организација рачуноводства и рачуноводствене политике (рокови за достављање исправа, метод и рокови отписа нематеријалних улагања и основних средстава, метод обрачуна излаза залиха, распоред трошкова на производе – цена коштања и др). Сви субјекти на које се односи Закон о рачуноводству у обавези су да интерном регулативом уреде организацију рачуноводственог система на начин који омогућава свеобухватно евидентирање рачуноводствених исправа, спречавање и откривање погрешно евидентираних рачуноводствених исправа, затим да пропишу интерне рачуноводствене контролне поступке и одреде лица одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављања исправе о пословној промени. Обвезници су такође дужни да уреде кретање рачуноводствених исправа и утврде рокове за њихово достављање на даљу обраду и да при вршењу обраде података на рачунару користе рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена, сагласно националном рачуноводственом стандарду који регулише рачуноводствени софтвер (ЈРС 33).

3. Члан 3. Овим чланом дефинисано је значење професионалних израза: "IFAC–ов Етички кодекс за професионалне рачуновође"; "IAS/IFRS" (Међународни стандарди финансијског извештавања); "ISA" (Међународни стандарди ревизије); "ISQC" (Међународни стандард контроле квалитета); национални рачуноводствени стандарди "РОС 31", "ЈРС 33"; значење израза "професионални рачуновођа"; "Именик носилаца професионалних звања"; "Регистар" предузећа регистрованих за услуге ревизије и предузећа и предузетника регистрованих за пружање рачуноводствених услуга, предузећа која пројектују и производе рачуноводствени софтвер.

Циљ дефинисања и унификавања израза је јединствено изражавање, тако да нормативни изрази буду складни, стилски и пјомовно усаглашени, јасни и недвосмислени, како у практичној примени не би долазило до недоумица у вези њиховим правним значењем и делокругом.

"IAS/IFRS" (Међународни стандарди финансијског извештавања), "МРС – ISA" (Међународни стандарди ревизије), "ISQC" (Међународни стандард контроле квалитета); национални рачуноводствени стандарди "РОС 31", "ЈРС 33" и IFAC–ов "Етички кодекс за професионалне рачуновође" представљају професионалну регулативу. Под појмом "професионални рачуновођа" подразумева се лице –

члан професионалне организације. носилац одговарајућег професионалног звања (рачуновођа, самостални рачуновођа; овлашћени рачуновођа и овлашћени јавни рачуновођа), стеченог у складу са РОС 31, оспособљено за вођење пословних књига, састављање финансијских извештаја, контролу и ревизију пословних књига и финансијских извештаја. Вођење пословних књига по систему двојног књиговодства, састављање и презентацију финансијских извештаја правног лица и предузетника може обављати само професионално лице које има одговарајуће професионално звање и исправу, при чему се вођење пословних књига може поверити и специјализованом облику предузећа или предузетнику регистрованом за пружање рачуноводствених услуга које испуњава услове утврђене Законом.

Ради обезбеђивања правилне и ажурне евиденције података о лицима која су стекла (или изгубила) професионална звања, као и података о предузећима и предузетницима који испуњавају услове за пружање услуга рачуноводства или ревизије, као и јавности тих података, предлаже се, као и до сада, вођење Именика професионалних рачуновођа – носилаца професионалних звања, али и увођење Регистра предузећа и предузетника. Сва лица која имају одговарајуће професионално звање, односно подаци о тим лицима, уписују се у Именик носилаца професионалних звања, који се води и ажурира код професионалне организације. Такође се води и евиденција о предузећима и предузетницима регистрованим за пружање услуга рачуноводства и ревизије, у регистру, који води и стално ажурира професионална организација. У регистар се уписују само предузећа или предузетници који у континуитету испуњавају услове предвиђене Законом.

4. Члан 4. Дефинисана су рачуноводствена начела за припремање и презентацију финансијских извештаја, која су садржана у Оквиру за примену МРС. Имајући у виду чињеницу да је професионална регулатива код нас усаглашена са овим начелима, која представљају инструмент хармонизације рачуноводствене праксе, Предлог закона представља корак ка усаглашавању наше законске регулативе са развијеном рачуноводственом праксом у свету.

5. Члан 5. Одредбама овог члана утврђују се критеријуми за разврставање правних лица на мала, средња и велика, који су усаглашени са одредбама IV директиве ЕУ. Напреднија законска решења дају самим правним лицима право да се сама разврстају на основу датих критеријума, што се предлаже и овим законом. Одредбе о разврставању значајне су и због тога што је предвиђена обавезна ревизија за средња и вели-

ка предузећа, али не и за мала, као и због коришћења других права предвиђених овим предлогом Закона.

6. Члан 6. Према одредбама овог члана, пословне књиге се воде, а финансијски извештаји састављају и презентују на српском језику и у званичној националној валути. Трансакције у другим валутама прерачунавају се у динарску вредност по званичном средњем курсу на дан настанка трансакције, а за неизмирене обавезе и потраживања и на дан састављања финансијских извештаја. Ово наравно не значи да се за потребе страних пословних партнера финансијски извештаји не могу преводити на страни језик, ако је то у интересу обвезника овог закона, већ да се званични финансијски извештај који се доставља надлежном органу (и који се код правног лица сагласно члану 16 чува 50 година) мора сачинити и доставити на српском језику.

II Организација рачуноводства, рачуноводствене исправе и пословне књиге

7. Члан 7. Предлаже се да правна лица и предузетници интерним актима уреде организацију рачуноводства у оквиру своје регистроване делатности, односно да одреде место рачуноводства у организационој шеми предузећа. Организација рачуноводства треба да обезбеди адекватну везу између свих организационих делова предузећа у којима настају пословне промене на имовини, обавезама и капиталу, као и на приходима и расходима. Интерним актима се одређује одговорно лице за издавање рачуноводствених исправа које прате кретање промена имовине и обавеза, одговорно лице за издавање рачуноводствених исправа, њихову садржину, рокове у којима су одговорна лица дужна да те исправе доставе рачуноводству ради књижења.

Ако се унос података у пословне књиге врши на рачунару, правна лица и предузетници су обавезни да користе рачуноводствени софтвер који омогућава коришћење интерних рачуноводствених контрола и који онемогућава брисање прокњижених пословних промена. При овоме, правна лица и предузетници су обавезни да се придржавају рачуноводствених стандарда.

Организациони део обвезника овог закона који води пословне књиге рачуноводства треба да обезбеди правилан унос података у прописаним роковима, контролу унетих пословних промена, увид у промене и стање рачуна главне књиге, хронологију пословних промена, чување података и њихово коришћење.

8. Чл. 8 и 9. Рачуноводствена исправа је један од битних елемената за вођење пословних књига. Она документује сваку пословну промену на

имовини, обавезама, капиталу, приходима и расходима, а на основу ових података рачуноводство обезбеђује промене стања и утврђује финансијски резултат пословања. Имајући у виду да мањкавост књиговодствених исправа доводи до спорова између пословних субјеката (што изазива непотребне трошкове), грешака у књижењу пословних промена, грешака при утврђивању и плаћању јавних прихода, одредбама чл. 8. и 9. Закона предлаже се да се ближе пропише шта се сматра рачуноводственом исправом, каква мора да буде њена садржина, затим одговорност лица која су саставила исправу, као и одговорност лица задужених за контролу тих исправа.

Рачуноводствене исправе, као што је речено, прате сваку промену на имовини, обавезама, капиталу, приходима и расходима, које свакодневно настају као последица пословне активности, па се предлаже да се Законом пропише садржина исправа, која је условљена природом настале промене, како би садржале податке потребне за књижење у пословним књигама, тако да особа која није учествовала у пословној промени може без икакве сумње да сазна природу обављене промене. Правна лица и предузетници, својим интерним актима треба да одреде лица одговорна за састављање рачуноводствених исправа, рокове у којима су та лица дужна да исправе доставе рачуноводству на књижење, као и лица одговорна за њихову контролу.

9. Чл. 10, 11, 12 и 13. Предлаже се да се пословне књиге воде по систему двојног књиговодства.

У односу на одредбе сада важећег закона, предлаже се да се обавеза вођења пословних књига по систему двојног књиговодства прошири и на предузетнике, с тим да двојно књиговодство не морају да воде предузетници паушалци.

Пословне књиге по систему двојног књиговодства, као и према сада важећем закону су дневник, главна књига и помоћне књиге. Ближе је дефинисана садржина главне књиге и обавеза документовања пословних промена са циљем њихове ефикасније контроле.

Такође, ближе је одређено, што није присутно у сада важећем закону, које помоћне књиге воде правна лица и предузетници и њихова садржина (нематеријална улагања и основна средства, роба у промету на велико, производи и друга имовина у облику ствари, књига благајне). На помоћне књиге упућивао је и до сада важећи закон, али је било случајева да се ове књиге не воде или да се не воде уредно, што је омогућавало да се пословне промене не евидентирају у књигама (сива економија).

Предлаже се да се уведе књига улазних и излазних фактура. Досадашња пракса показала је да се фактуре о продатим и купљеним производима и услугама не књиже уредно у пословним књигама. Има случајева да се у пословним књигама продавца књижи вредност испоручених производа, а да се фактура не књижи у књигама купца, да се накнадно врше измене фактура, па се уместо редовног промета промет робе преноси у сиву економију. Увођењем књиге улазних и излазних фактура обезбеђује се контрола, како би се промене на имовини и обавезама уредно књижиле и обезбедио једноставнији поступак усклађивања обавеза и потраживања између субјеката.

У вези са отварањем пословних књига и њиховим закључивањем, нема промена у односу на садашњи закон.

10. Члан 14. Предлаже се да се у контном оквиру и даље задрже обавезни троцифрени синтетички рачуни на којима се исказују промене и стање имовине, обавеза, капитала, прихода и расхода, односно да се и даље задржи постојећи распоред рачуна по класама и групама рачуна. Контни оквири, због специфичности пословања, могу да буду прописани, као и до сада, посебно за предузећа, задруге и предузетнике, посебно за осигуравајућа друштва и берзе и берзанске посреднике, а посебно за банке и друге финансијске организације.

Правна лица и предузетници могу, у оквиру троцифрених синтетичких рачуна да отварају аналитичке рачуна према својим потребама. Обавезан контни оквир троцифрених синтетичких рачуна обезбеђује систем једнообразног вођења пословних књига, што не умањује потребу правних лица и предузетника да самостално одлучују о увођењу аналитичких рачуна и прошире евиденцију за своје потребе. С друге стране, обавезан троцифрени контни оквир омогућава бољи увид у пословне књиге, ефикаснији метод контроле унетих података, једноставнију обуку лица која воде књиге, једноставнију контролу и ревизију финансијских извештаја, економичнији начин креирања контног оквира и бољу повезаност рачуна, као и низ других предности у односу на примену различитих контних оквира, које би креирала мање стручна лица за свако правно лице.

Обавезни контни оквир у потпуности задовољава потребу исказивања имовине, обавеза, капитала, прихода, расхода и резултата пословања у прописаним финансијским извештајима по МРС-1 и по члану 24 Закона. Притом, прописивањем обавезних троцифрених рачуна не умањује се финансијско извештавање по МРС нити примена других стандарда.

Предлаже се, као и у сада важећем закону, да контни оквир и његову садржину пропише за предузећа, задруге, предузетнике, берзе и берзанске посреднике, на предлог Националног савета за рачуноводство, орган надлежан за послове финансија, а за банке и друге финансијске организације Народна банка, у року од 30 дана од дана ступања на снагу Закона.

11. Члан 15. Ажурност вођења пословних књига, пре свега за потребе пословних органа правног лица један је од битних фактора пословања. Ажурност омогућава благовремено сагледавање финансијског стања, уредно плаћање обавеза, благовремено предузимање мера за наплату потраживања, што јача финансијску дисциплину правног лица. Због тога предлажемо да се Законом пропише обавеза да се рачуноводствена исправа достави на књижење одмах по насталој промени, а најкасније у року од 8 дана од дана када је пословна промена настала, а да се у пословним књигама књижи наредног дана од дана пријема, а најкасније у року од 5 дана од дана пријема.

12. Члан 16. Чување рачуноводствених исправа има за циљ да омогући: накнадну проверу настале пословне промене, отклањање накнадно утврђене грешке, ревизију рачуноводствених извештаја, контролу обрачуна и уплате јавних прихода, решавање спорова између правних субјеката и других лица између којих је настала одређена пословна промена. Имајући у виду неведене потребе, предложени су рокови за чување исправа, као што је то било решено и у до сада важећем закону.

13. Чл. од 17 до 19. У вези са пописом имовине и обавеза, углавном су задржане одредбе које су садржане и у сада важећем закону. Обавезан попис имовине и обавеза утврђује се на почетку године и на крају сваке пословне године. На крају пословне године правна лица и предузетници имају обавезу да изврше попис имовине и обавеза и да стање утврђено пописом ускладе са стањем у књигама. Поред тога, попис (појединих делова имовине или обавеза) може да се врши и на различите датуме у току године, што се препушта самим правним лицима да уреде својим актима.

За одређену имовину (попис књига, филмова, фотоса, архивске грађе и сл.), правна лица својим интерним актима могу да предвиде и дуже периоде вршења пописа, али не дуже од 5 година, као што је и до сада било уређено. Попис се врши и приликом предаје дужности. Техника пописа, као и према сада важећем закону, уређује се интерним актима правног лица (комисије, рокови, начин усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем).

Неусаглашене обавезе и потраживања непосредно утичу на финансијски резултат пословања, на исказане обавезе јавних прихода, на јачање сиве економије и на слабење финансијске дисциплине. Протекли период пословања, нарочито у условима економске блокаде, условио је низ неправилности код исказивања стања у књигама. Недовољан износ капитала изазивао је потребу да се промет робе, производа и услуга врши у натуралном облику, као и да се наплата врши путем компензације, цесије, асигнације и мултилатералне компензације коју је спроводио Завод за обрачун и плаћање, као и сама правна лица. У поступку компензације, асигнације и цесије стварани су и нови дужничко-поверилачки односи који нису за предмет имали промет робе или услуге. Затечено стање свакако захтева велико чишћење у билансима правних лица и предузетника. Ради обезбеђења увида у висину неусклађених износа, пре свега за потребе пословних партнера, предлаже се да се Законом уреди обавеза повериоца да најкасније у року од 30 дана од дана под којим се саставља финансијски извештај достави свом дужнику попис ненаплаћених рачуна, а дужник је обавезан да у року од 5 дана од дана пријема провери своју обавезу и о томе обавести повериоца.

Ради реалности финансијских извештаја, предлаже се обелодањивање спецификације дужника и поверилаца код којих су неусклађене обавезе и потраживања.

14. Члан 20. Вођење пословних књига по систему двојног књиговодства и састављање финансијских извештаја, као и према сада важећем закону, код правних лица и предузетника, могу да врше лица – професионалне рачуновође која имају одговарајуће професионалне исправе. Вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја може се поверити, у складу са овим законом и предузећу или предузетнику, регистрованом за рачуноводствене услуге, који испуњава и услове прописане овим законом.

III Рачуноводствена правила

15. Члан 21. За признавање, вредновање и презентацију билансних позиција финансијских извештаја, непосредно се примењују МРС/МСФИ. Оваква одредба значи, да сва правна лица и предузетници, који су обавезни да састављају и презентују финансијске извештаје, приликом припреме и презентовања финансијских извештаја непосредно примењују МРС/МСФИ. Ово значи да правила и начела која ”прописују” МРС/МСФИ, мора да примењују и средња и мала правна лица, што је највећи приговор противника примене потпуне стандардизације финансијског извештавања,

путем МРС/МСФИ. Основни аргумент ових је да су Међународни рачуноводствени стандарди намењени великим правним лицима и свима који се котирају на берзама или на други начин емитују хартије од вредности, да су неразумљиви, а њихова примена веома скупа, тако да су већи трошкови од користи. Овакав став заговарају они који не желе да се потпуно ангажују на разумевању и схватању самих стандарда, што је веома заступљено код многих, који би да се баве финансијским извештавањем без потребне едукације.

Принципијелан став да сви треба да примењују МРС/МСФИ, заснива се на следећем:

- МРС/МСФИ су правила, принципи и начела, довољно флексибилна да их могу примењивати сва правна лица, без обзира на величину, с тим што свако треба да примени из сваког стандарда параграфе, који се односе на његово пословање;
- Ако би постојали стандарди за мала и средња предузећа и њих применила и предузећа чији се финансијски извештаји консолидују, онда би требало вршити превођење ових стандарда, јер се код припреме и израде консолидованих финансијских извештаја увек морају применити МРС/МСФИ. Постојање посебних стандарда за мала и средња правна лица у овим условима би за последицу имало велике трошкове и непоуздане консолидоване финансијске извештаје;
- У условима постојања јединственог контног оквира, какав је случај у Србији, могу се применити МРС/МСФИ без већих проблема, уз услов да рачуновође буду добро едуковане, а менаџмент упућен у ову проблематику;
- Потпуна стандардизација доприноси бољем и бржем сагледавању финансијског положаја и пословног успеха сваког учесника на глобалном нивоу, који је доступан заинтересованој јавности.

Смањивање захтева код малих и средњих правних лица могуће је остварити доношењем подзаконских аката, којим би се смањио број обавезних финансијских извештаја или број позиција у самим финансијским извештајима.

V Годишњи финансијски извештаји

16. Чл. од 23 до 27 предложеног закона односе се на садржину и форму годишњих финансијских извештаја (Биланса стања, Рачуна резултата, Извештаја о новчаним токовима, Извештаја о променама на капиталу и Напомена уз финансијске извештаје), које правна лица и предузетници састављају на основу података и пословних књига.

Извештаји се редовно састављају са стањем на дан 31.12. и обухватају период од 01.01, односно од дана оснивања до краја године.

Предложено је, што представља новину, да правна лица и предузетници који се баве делатношћу сезонског карактера, као и правна лица и предузетници повезани са иностраним предузећем чија је извештајна година различита од календарске године, могу уз добрење министарства надлежног за послове финансија да састављају извештаје за пословну годину која је различита од календарске.

Годишњи извештај, као и до сада, саставља правно лице и предузетник код кога су настале статусне промене, промена облика организовања, у случају отварања и закључења поступка ликвидације или стечаја.

Законом је уређено и обухватање извештаја за послове радне јединице у иностранству.

Правна лица састављају финансијске извештаје (Биланс стања, Рачун резултата, Извештај о новчаним токовима, Извештај о променама на капиталу и Напомене уз финансијске извештаје).

Садржину и форму образаца, у складу са МРС и на предлог Националног савета за рачуноводство, прописује орган надлежан за послове финансија, а за Народну банку, банке и друге финансијске организације, Гувернер Народне банке.

Правна лица и предузетници нису обавезни да састављају полугодишње ни друге периодичне финансијске извештаје, осим ако то сами желе.

Израда консолидованог финансијског извештаја прописана је за матично правно лице које има једно или више зависних правних лица.

17. Чл. од 28 до 32. Професионалне услуге, у смислу овог предлога Закона, чине услуге вођења пословних књига и услуге ревизије финансијских извештаја.

Пословне књиге правних лица и предузетника, према предложеном закону, може да води предузеће и предузетник који има регистровану делатност за пружање рачуноводствених услуга, који је основан у складу са прописима о оснивању предузећа, односно приватних предузетника. Предузећа и предузетници који врше услуге вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја морају да се упишу у регистар код професионалне организације, да запослена лица у предузећу и код предузетника одговорна за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, односно предузетник, испуњавају услове из члана 20. овог закона и имају професионалну лиценцу за

вршење професионалне праксе; као и да има одговарајући пословни простор. Прелазном одредбом став 3. члана 42. прописано је да предузећа и предузетници регистровани за обављање послова рачуноводства дужни су да ускладе своје пословање са одредбама члана 28. став 1. тач. 1. и 2. овог закона у року од 6 месеци, а са одредбом члана 28. став 1. тачка 3. (пословни простор) у року од 2 године од дана ступања на снагу овог закона. Уређивање ове области је од пресудног значаја јер се те услуге данас обављају у зони сиве економије. Вођење пословних књига у земљама западне економије је од прворазредног значаја за државу и власнике капитала.

Ревизија финансијских извештаја предлаже се за велика правна лица, берзе и берзанске посреднике, као и за све емитенте који продају своје хартије од вредности путем јавне понуде.

Такође је Законом прописано и која лица могу да обављају ревизију (овлашћене рачуновође и овлашћене јавне рачуновође запослене у предузећу за ревизију). Предузећа за ревизију морају да буду уписана у регистар који води професионална организација, а у регистар се могу уписати предузећа која испуњавају и посебне услове.

Законом се прописује да је овлашћени јавни рачуновођа лице које обавља ревизију и одговара за правилност обављене ревизије, као и услови под којима се може стећи ово звање.

Правна лица самостално одлучују о избору предузећа које ће вршити ревизију.

Не предлажу се одредбе којима се утврђује обавеза предузећа да до одређеног рока закључе уговор о ревизији јер то представља предмет уговарања (облигације) и слободног тржишта.

VII Достављање и обелодањивање финансијских извештаја

18. Чл. од 33 до 36. У вези са достављањем финансијских извештаја не именује се надлежни орган, већ се оставља законодавцу да он сагласно актуелним околностима одреди орган коме би ово достављање требало да се врши. У сваком случају, сматрамо да то треба да буде државни орган или организација.

Предлажу се рокови за достављање финансијских извештаја, који не угрожавају смернице МРС 1, по којима се анализа финансијских извештаја сматра нецелисходном по истеку шест месеци од датума билансирања.

Рок за достављање финансијских извештаја правних лица чија делатност има сезонски карактер, затим правних лица која су вршила промену облика организовања и правних лица

код којих се отпочиње или завршава поступак стечаја и ликвидације, је 60 дана од дана билансирања.

Обвезници ревизије, у складу са праксом развијених тржишних земаља, а са циљем омогућавања ефикаснијег протока роба и капитала треба да објаве Биланс стања и Рачун резултата, заједно са мишљењем ревизора у наведеним гласилима.

VIII Контрола и надзор

19. Члан 37. Одредбама овог члана Предлога Закона уређују се питања везана за контролу и надзор примене Закона о рачуноводству и подзаконских аката донетих на основу Закона. Као и сада, предвиђа се да надлежни државни орган врши контролу над применом Закона. Једна од новина је то што се уводи институт праћења контроле квалитета индивидуалног рада професионалних рачуновођа у складу са Етичким кодексом, а што врши професионална организација. У складу са IFAC-овим стандардима за контролу квалитета услуга које пружају професионалне рачуновође, обавеза је сваке чланице – професионалне организације да остварује контролу квалитета професионалних услуга. Овим предлогом Закона предлаже се да контролу и надзор, у складу са овим чланом, могу да врше лица која имају професионално звање овлашћеног рачуновође или овлашћеног јавног рачуновође, с обзиром на то да лице које контролише треба да има виши или бар исти ниво професионалне стручности као лице које се контролише.

Субјекти пословања могу, ако желе, да у складу са професионалном регулативом организују и интерну контролу и интерну ревизију.

Члан 38. Новина у овом предлогу огледа се у увођењу независног надзорног тела. При формулисању ове одредбе пошло се од искустава других земаља, где постоје слична тела. Предлаже се увођење *Независног надзорног тела – Савешта за рачуноводство*, као независног надзорног тела, које треба да буде састављено од личности које могу да допринесу пуној стабилности система финансијског извештавања у Србији.

Према предлогу, чланови савета би били именовани од стране надлежног органа за послове финансија, с тим да то буду представници различитих органа, организација и институција, које имају велики интерес да се рачуноводствена проблематика уреди и спроводи према захтевима глобализације, на принципима стандардизације. У Савету би били представници: Министарства финансија, пореске управе, Народне банке, Комисије за хартије од вредности, професије, предузећа за рачуноводство, преду-

зећа за ревизију, предузећа за рачуноводствени софтвер, науке, органа надлежног за регистрацију правних субјеката, као независних појединаца, рачуноводствених експерата. Задатак оваквог тела, био би надзор над применом и спровођењем закона, са предлагањем одређених мера, као и надзор над професијом, било да се ради о професионалној организацији или о вршењу професионалних услуга.

Х Прелазне и завршне одредбе

20. **Члан 42.** Прелазним и завршним одредбама предложено је решење, које нема ретроактивно дејство, имајући у виду да одредбе са ретроактивним дејством уносе правну несигурност, а осим тога, као професионална организација са неколико десетина хиљада чланова, сматра да нема потребе да се Законом намеће професионална обавеза чланству професионалне организације, нити да се чланство излаже новим трошковима, нарочито ако се има у виду да су чланови Савеза РР Србије који су стекли одговарајуће професионално звање код Савеза полагали МСР и МСР по програму који се признаје у свету, као и да Савез рачуновођа и ревизора већ 15 година у континуитету ради на едукацији и сталном стручном усавршавању професионалних рачуновођа, а треба имати у виду да глобализација финансијског извештавања захтева и глобално образовање, а што је уређено ревидираним националним стандардом РОС 31.

Из тих разлога предлаже се да се лица која су већ стекла професионална звања полагањем испита, укључујући и континуирану едукацију о примени МСР и МСР, у складу са РОС 31 упишу у одговарајући именик носилаца професионалних звања, без ретроактивних захтева. Значи, не предвиђа се никакво признавање, из једноставног разлога што је сваком професионалном рачуновођи понаособ, у моменту стицања звања и издавања сертификата као професионалне исправе, је регулисано РОС 31, па би било апсурдно поново вршити признавање, а то би било и супротно Уставу.

Одредбама става 2. члана 42. Предлога предвиђа се да ће лица која поседују сертификат, или решење овлашћеног ревизора, уписана бити у складу са РОС 31 у Именик носилаца професионалних звања овлашћених јавних рачуновођа. Тржиште ревизорских услуга као такво није дало никакве резултате, потпуно је затворено, нико од те ревизије нема користи

изузев ревизорских предузећа, уз одсуство надзора и контроле, а познати су пропусти код оснивања предузећа, обављања ревизије а чији извештаји најмање служе тржишту (акционарима, инвеститорима и осталим корисницима). Ревизија мора бити независна, с обзиром на то да су све активности везане за обављање ревизије регулисане МСР и IFAC–овим Етичким кодексом, односно без утицаја државе. Другим речима ревизију треба потпуно одвојити од државе, чиме ће се јасно разграничити улога, с једне стране државе у сфери законодавне регулативе, а с друге стране професије у сфери професионалне регулативе, надзора и контроле, а сфера услуга би требало да буде тржишно регулисана без условљавања броја овлашћених јавних рачуновођа, односно овлашћених ревизора, као у развијеном свету ревизорске праксе.

Потпуно и доследно усавршавање и усаглашавање наше националне рачуноводствене регулативе са општеприхваћеним међународним правилима, сагласно захтевима глобализације и потребне хармонизације са Европском унијом и јесте основни циљ овог предлога Закона. Посебан циљ Савеза РР Србије, као и државе, је и доношење јасних законских одредаба којима неће бити потребна никаква накнадна тумачења, било чија, па ни ресорног министарства. Дакле задатак Савеза је да предложи доношење што квалитетнијег закона, и *што Савез чини на захтев мнодобројног чланства, њравних лица и њредузейника и доставља ресорном министарству Републике Србије ујравно такав Предлог закона о рачуноводству*. Његовим усвајањем наше финансијско извештавање би било хармонизовано са Европом и светом.

Овим предлогом нису предложени датуми почетка примене појединих одредби закона, нити су предложене висине новчаних казни, с обзиром на то да висина износа новчане казне није ствар професије, већ по природи ствари, давање таквог предлога спада у искључиву надлежност одговарајућег државног органа који треба да омогући ефикасан надзор примене одредби закона.

Можда би требало потпуно укинути привредне преступе и применити опште прекршајне и кривичне поступке. Уколико се задрже казнене одредбе онда их треба проширити и на орган одговоран за доношење Закона и подзаконских прописа јер нико не сме бити поштеђен одговорности па ни надлежни орган.